

Linum

Hösten 2013

Information från
SKÅNELIN.

ARBETE PÅGÅR FORTFARANDE!

Därför blir det inget Öppet Hus på Knutstorp i höst!

MEN
MAJ 2014 slår vi på

Läs mer i LINUM sid 9 och boka in tiden!

Styrelsen för Skånelin

Linums redaktion:

Redaktör: Kristina Schlyter e - post:
K.schlyter@bredband.net
krs@utb.simrishamn.se

Ansvarig utgivare: Karin Persson.

För de som inte har möjlighet att skicka manuskripten via e - post kan skicka
dessa till

Karin Persson, Strövågen 195, 291 95 Färlöv

Sponsorer

Sparbanken Syd

Skånelins Förste Ordförande

Göran Kuylentjärna

har gått ur tiden

Göran Kuylentjärna kom från Halland och efter utbildningar hade han anställningar och uppdrag runt om i Sverige, för att så småningom hamna i Svalöv som direktör för Svalöfs AB.

1985 tillsattes Göran Kuylentjärna, av industriministern, som enmansutredare i frågor om inhemsk linodling och linberedning i större skala. Utredningen blev klar i början på året 1987.

Därför föll det sig naturligt att de linintresserade redan år 1986 vände sig till honom dels för att få råd om hur de skulle gå till väga för att få tag på bråmaskin och skäkthjul, men också hur man skulle kunna få ekonomisk hjälp för inköp av desamma.

Göran Kuylentjärna var med från allra första början i föreningen. Han blev vald till interimstyrelsens ordförande för att sedan bli föreningen Skånelins förste ordförande. Med sin kunskap och sitt breda kontaktnät runt om i landet visste han var man kunde söka ekonomiska bidrag till den maskinpark som föreningen behövde. Politikerna i Svalöv kontaktades och dessa bidrog med att ordna lokal till de maskiner som behövdes, så medlemmarna i föreningen kunde arbeta med sitt lin.

En linkonferens anordnades på Röstånga gästgivargård i januari 1988, där inbjudan hade skickats till Länsstyrelserna, Nämnden för hemslöjdsfrågor, Linföreningar runt om i landet, Hushållningssällskapen, Hemslöjds - föreningarna, Vuxenskolans distriktskontor och Riksförbundet för hembygdsvård. Göran Kuylentjärna stod som värd.

Så småningom lyckades föreningen även få tag på en skäktturbin från Polen.

Göran Kuylentjärna var föreningens ordförande till 1995, då han flyttade hem till

Halland och släktgården, detta efter att Svalöf AB hade gått samman med Weibull och bildat

Svalöv—Weibull

Jag har läst i protokoll och gamla Linum och kan nog säga att Göran Kuylentjärna tog på sig ett stort ansvar, när föreningen Skånelin bildades och för att få den att fungera på ett föredömligt sätt.

Göran Kuylentjärna avled i mars i år.

Vi lyser frid över hans minne.

*Vännerna i Skånelin
genom Karin Persson*

Lindemonstration

Vinslövs hembygdsförenings
hantverksdag.

När styrelsens medlemmar i hembygdsföreningen för några år sedan öppnade ett vindsförråd hittade man två maskiner i trä som var nedplockade i delar. Bitarna sattes ihop och det visade sig vara en bråmaskin och en skäkmaskin, som används vid linberedning.

Skäkmaskinen var väl inte helt funktionsduglig

Föreningen har varje år olika tema på sin hantverksdag. Årets tema bestämdes vara lin och linne. Lena Carlsson och jag, Elsa, var på plats och visade alla momenten från frörepning till färdig spunnit garn. Vävda dukar och handdukar visades också. Många var frågorna om skötsel av linfält och användning av linprodukter. Att linet var Häl-singlands landskapsblomma förvägnade en del.

Vi hade linbuketter med och dessa såldes snabbt

Broschyrer om föreningens verksamhet delades ut till intresserade

Elsa Persson

Tackbrev från T4 Grundsärskola Hässleholm

Linberedning 7 maj 2013

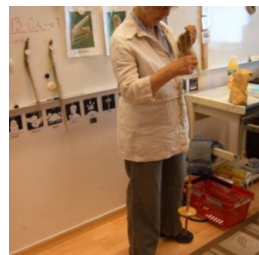
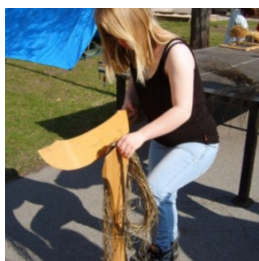
Vi hade besök av Karin och Elsa från Skånelin.

I klassrummet fick vi se kläder av lin både gamla och nya. Hur man kan spinna en lintråd och en film om linberedning.

Vi hade strålände sol så vi kunde vara ute när vi fick prova på de olika momenten som tar fram linfibrerna. Alla fick prova utifrån sina förutsättningar.

Vi fick också linfrö som vi sätter ute i trädgården på skolan.

Klassen hade en förmiddag där vi fick lära genom att göra.

Detta var en del i Leaderprojektet Barnens Bästa bord Läs mer på www.barnensbastabord.se

SKÅNELIN HYR UT:

Häcklor (Gåva från H. Zienkiewicz familj) uthyres veckovis mot kvitto.

En avgift på 1500 kronor erläggs om häcklorna ej är återlämnade på avtalad tid.

Rötningsbassäng, 14 dagar pris 200.

Elektrisk spinnmaskin 1 vecka pris 100

Kontakta Karin Persson ordf.

LINFÖRENINGAR 2013

13 linföreningar finns i Sverige inklusive SKÅNELIN samt en linförening i Örebro som endast sysslar med oljelin

Undersökningen gjord i våras av hemslöjdskonsulent Monica Modig Rauden Hemslöjden Kro-noberg

Ni hittar vår hemsida på INTERNET!
www.skanelin.se

Här finns aktuell information och bilder från våra aktiviteter-

Vill du skicka e-post till någon i styrelsen ? Skriv till:info@skanelin.se

LINFILMEN

som visades på jubileet finns till uthyrning

Lånekostnad 200 kr varav 150 kr är dispositionsavgift som återfås vid returnerandet av filmen.

Filmen finns både som VHS eller DVD

Låna den hos Karin Persson

Ring 044-740 36 eller

Mobil 070-311 30 74

Hur blev linet i år 2013?

Jag sådde lin på två olika ställen. Dels här i Strö, där jag sådde Henryk och dels på Ugerupsdal vid Nöbbelöv där jag sådde Natasha. Det var ju en kall vår, så egentligen sådde jag nog för tidigt, det ville knappt komma upp. Men sedan kom värmen och det rejält. Men torka och värme tillsammans med blåst betyder det att på de lätta sandjordarna blir det sandflykt, och det var vad som hände i Nöbbelöv. Det blåste så det var små ruggar lin här och var i stycket. Det hade med andra ord bunkat ihop sig. Jag ville inte så om. Det fick bli vad det ville av det.

Regnet kom i lagom portioner, och här i Strö har jag aldrig haft så långt lin någon gång. Det är tydligen så att medan andra sorters lin blir grova om det är gott om kväve i jorden, så skjuter Henryk till väders. Det räckte mig till hakan, så när jag skulle rycka, var det minst 1,4 meter långt. Det kom ett kraftigt regn i början på juli. Med förskräckelse noterade jag 21 mm på någon halvtimme där jag bor och där linet var kom det 15 mm. Linet stod upp.

I Nöbbelöv blev det ganska grovt, i och med sandstormen, men det går ju bra att göra buketter av att ha till försäljning, när vi visar hur man bereder lin och gör reklam för Skånelin.

Karin Persson

Tack

Vi vill tacka Marcel van Sitteren och Inge Schwagermann, Ugerupsdal för att ni så välvilligt ställt er mark till förfogande så att vi har kunnat odla lin i år också. Ni har verkligen ett engagemang för oss och vår förening. Än en gång ett stort och varmt tack

Karin Persson

En sommarresa till Litauen

Jag fick förmånen att följa med till Litauen på ett besök i Kelmé, som är vänort till Östra Göinge kommun. Anledningen var min kunskap om lin och linhantering.

Vi var 12 stycken personer, varav två 18 – åriga tjejer.

I månadsskiftet juni - juli åkte vi med båt från Karlshamn till Kleipeda, en 14 timmars nattlig sjöresa.

Den sista linfestivalen

När vi kört av båten väntade en ca två timmars bilresa in i landet innan vi kom till Kelmé - där vår engelsktalande guide och hjälpreda under vår vistelse där-Ramuné- mötte upp. Efter lunch åkte vi till linfestivalen i Burbaiciai en bit nordost om Kelmé.

Platsen ingår i kommunen. Vi konstaterade ganska fort att linet nästan lyste med sin frånvaro.

Vi fick också veta att detta var den sista linfestivalen. Det kommer fortsättningsvis att heta hantverksfestival. Odlingen av lin har ju upphört i Litauen.

Uppsatta linkärvar

*Har du något att bidra med till
LINUM?*

Skriv eller maila till Karin eller Kristina

Adresserna finns på första sidan

De hade utnyttjat den senaste tekniken och satt upp rundbalar och på dessa satt ut namnet på respektive by

På rundbalen fanns byns namn och framför stod en spinnrock. Där blandades mathantverk och hantverk friskt. Det var mycket att smaka på och prova, både drycker och mat, så hade man velat hade man fort kunnat äta sig mätt.

Under vår vistelse där konstaterade vi att de var väldigt duktiga i att smida.

På festivalen var det virkade eller stickade hattar och parasoller.

En stor lindocka stod på scenen där det hela tiden var underhållning med musik och dans.

Jag hade fått i uppdrag att ta med lin och linprodukter. Jag fick mig tilldelat ett bord och dukade upp häcklat lin och linolja. Linolja var ett helt okänt fenomen för de som kunde tala engelska. Min fundering. Är det därför husen är så grå och omålade?

Mitt lilla stånd av lin och linolja och pärmerna med bilder. Jag tror att jag är äldst av oss

Efter att vi bevistat festivalen åkte vi till en plats som heter Uzventis lite nordväst om Kelmé, där vi skulle bo. Det hade varit en vattendriven kvarn där man hade malt mjöl, och som nu blivit hotell med bastu och en pool att bada i inomhus. Där var en underbar park att promenera i, och man såg många flanörer som tog tillfället i akt att njuta av miljön. Många skulpturer fanns det att beundra. Vi var inte de första svenskarna som var där. Nej, Kung Karl XII hade varit där, bränt och härjat bland befolkningen i början på 1700-talet. Det var noga antecknat i alla uppgifter om platsen och dess historia, men vårt syfte var av fredligare slag

En klassresa

Den enda heldagen i Kelmé skulle vi besöka väverskor. Den första bodde i ut -

kanten av Kelmé.

Vi möttes av ett prunkande grönsaksland, och blev varmt mottagna.

Vi kom in i farstun, in i köket – i hörnet till höger var vedspisen och vid sidan om stod vattenhinken. Inget rinnande vatten. Bära in vatten och bära ut slasket. Där hade säkert putsats och fejats inför vårt besök. Det var vävar och vävt vi skulle titta på.

För den som är bevandrad i hur vävstolar ser ut, så var de inte som vi är vana vid. De hade inga lator utan man trampade på tramporna för att få fram mönstret. En liten vävstol, där hon hade konstruerat en jacquard och själv gjort sina mönster på hålkortet. Hon visade upp sina vävda alster som hade fantastiska mönster. Typiskt för Litauen, men känns kanske lite främmande i Sverige.

Därefter hade det dukats upp med bröd och deras speciella ost och hemmabakade kakor. De var inte alls så söta som vi är vana vid, - men duken, en nylonduk med spetsar- och så hade hon så mycket vackert hemvävt

När vi kom ut försökte jag förklara för våra yngsta deltagare hur man fick upp vattnet ur brunnen. Där kom en man och visade. Det var något annat än att

vrida på kranen

Vi åkte till nästa väverska. Hon bodde i ett tvåvåningshus. Där fanns badrum och toalett inomhus, och på en gasolspis lagades maten. Vilka tak! Stuckatur och målningar

Det var väven vi skulle titta på. Där var heller inga lator, men hon använde sig av själblad, och mönstret lyfte hon upp med hjälp av ett stort antal snören som hade satts dit vid garnbommen vid vävuppsättningen - så att mönster kunde bildas-, så sköts själbladet in därefter skyttlades inslagstråden in – så togs nästa snöre fram, nytt lyft o.s.v.

Även hon hade dukat till fest. Efter allt detta skulle vi äta lunch. Eftermiddagen ägnades åt museet i Kelmé. Då hade våra värdinnor klätt sig i sina fina hembygdsdräkter. De var bitvis glansiga, så lite lurex var det nog i dem.

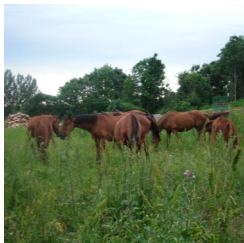

Museet var under uppbyggnad. Men där visades de traditionella redskapen som en gång i tiden använts vid textil framställning i hemmen. Vi fick prova på att dreja med lera och väva med brickband.

På kvällen skulle vi åka till en hästuppfödare av travhästar och köttresan Limousine. Han hade inbjudit oss till sin jaktstuga. Även borgmästaren i Kelmé deltog.

Jag försöker att undvika att skriva om mat när jag återberättar vad jag upplevt, men detta får bli ett undantag. Där var uppdukad mat i massor och drycker både starka och mindre starka. Vi åt oss mätta, sedan skulle vi ut och avnjuta grillat vildsvin, när vi gått in skulle festen fortsätta med grillat kött som kom från hans köttdjursuppfödning

Den dagen fick vi verkligen uppleva hur olika folk lever och bor.

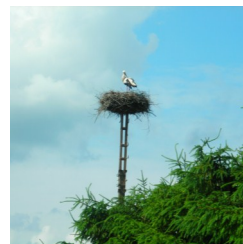
Hemresedagen ägnades åt att åka till norra delen av Plunge för att i Zemaitija nationalpark besöka

världens enda Cold War museum. (Kalla Krigets museum) Där hade blivit stora förändringar.

Ni som var med på Skånelins linresa till Litauen 2002, kommer säkert ihåg hur vi fick krypa och klättra genom trånga hål för att få information och uppleva hur det varit. Det har Lilian Lugnér skrivit väldigt målande om i Linum vårumret 2003. Museet invigdes år 2012. Det var information i text och bild och vi slapp att krypa runt. Vi hade en engelsktalande guide. Där hade byggts upp en reception. Men stängslen var de samma. Ändå kan man inte låta bli att känna att man har varit med om något som utvecklats och känslan av att ha varit med från början, långt innan det blev museum

Dagen avslutades med att besöka en butik som säljer linnertextilier även den i Plunge, innan vi återvände med färjan till Sverige

Avslutar med en bild på ett storkbo med ännu inte utflugna ungar

*Text: Karin Persson
Bilder: Linnéa Sigesgård*

Vad håller vi på med i Skånelin?

Jag tror att alla som läser Linum, besökt vårt årsmöte eller kikat på vår hemsida www.skanelin.se vet om att vi håller på att ordna ett Skånes Lincentrum med temat dåtid- nutid-framtid, på Knutstorps gods i Kågeröds församling i Svalövs kommun.

Varför nu detta? Vi fick som många säkert känner till 14 lastpallar med material från Svalöv - Weibull och man kan säga att detta material utgör en del av Svalövs historia, där det bl.a. ingick foton, böcker, tryck, lin, laboratorieinstrument o.s.v. men det utgör även svensk linhistoria, dess uppgång och fall. (utkonkurrerat av den syntetiska fibern)

Vi ansökte och fick pengar från Leader, som i stora drag betyder landsbygdsutveckling, och som finansieras av EU. I slutändan blir det drygt 300 000 kronor, som vi kommer att få.

Hela Skåne är indelat i Leaderområden, som inte får överstiga 100 000 invånare. Vi tillhör område nord nordväst.

Det där med ansökningar är ingen lätt historia. Vi fick gå på kurs för att veta hur vi skulle göra och gå till väga. Att detta är en pappersexercis är det minsta man kan säga. För att kunna få några pengar ställs det krav. Det skall vara en styrgrupp, som skall följa upp arbetet samt vilka som skall ingå i styrgruppen? Förutom oss i styrelsen skall det ingå tjänstemän från kommunen, för oss gäller det Svalövs kommun, sedan har tillkommit -för vår del- representanter från regionmuseet i Kristianstad, Malmö museum, kulturenheten, Fredriksdals museer och trädgårdar, och Skånes hemsjödsförbund, samt ägaren till Knutstorps gods Henrik Wachtmeister. En projektledare, utsågs och den uppgiften föll på min lott. Dessutom måste vi ha en person som sköter ekonomin och ser till att alla papper lämnas in till Leaderkontoret som ligger i Åstorp. Det gör Britt-Marie Larsson. Så för närvarande har vi två kassörer, en som sköter Skånelins ekonomi, och en som har hand om ekonomin och pappershanteringen i projekt Leader.

Alla timmar som vi har möten skall redovisas från när vi börjar tills vi slutar och så kommer var och ens körtid till. Och detta gäller även när vi jobbat med annat, såsom gått igenom materialet, eller jobbat i och med lokalen. Vi skall även hålla reda på antalet timmar som de övriga ledamöterna i styrgruppen arbetar.

Kontakt har gjorts med trafikverket för att kunna få sätta upp skyltar. Mycket e-post skickas, många telefonsamtal, täta kontakter med Åstorp, mycket papper att fylla i och underteckna och

protokoll. En budget har gjorts likaså projekt och tidsplan som vi skall- så gott det nu går- följa. Uppföljning sker bl.a. på våra styrgruppsmöten

Det tillkom arbete i lokalen på Knutstorp som vi inte räknat med. Där var mögel. Nya väggar måste sättas upp och så måste det isoleras. Vi gjorde en överenskommelse med Henrik Wachtmeister att han skulle stå för materialet och vi för jobbet. Vi hade tur för Svalövs kommun hade folk som de var skyldiga att ordna jobb till. Då måste det till en arbetsledare, och det tog Jan Lindberg på sig. Jan har även förhandlat med kommunen och satt sig in villkoren i vad som gäller vid sådana åtaganden.

Jan har ordnat dit byggmaterial, och transporterat det till Knutstorp. Det måste vara en arbetsbod och toalett till de som arbetar där. Var skulle vi få tag på en sådan - och kostnaden? Jag ringde ett skogsföretag, och fick uppgift på att man kan kontakta tekniska kontoret. Svalövs kommun hade båda delarna .bl. a. en arbetsbod som de måste flytta. Jan ordnade hjul, skötte transporten och satte den på plats. Väggarna och en del av inredningen ingår inte i Leaderprojektet, så det slipper vi alla fall att redovisa.

Vi har varit på kommunkontoret i Svalöv tillsammans med politiker och tjänstemän för att diskutera det årliga bidraget som Svalövs kommun lämnar till vår förening. Det har tecknats ett femårigt avtal mellan kommunen och föreningen Skånelin.

Vår verksamhetsberättelse och de ekonomiska uppgifterna läses mycket noga igenom innan bidraget betalas ut.

Det måste framgå i verksamhetsberättelsen var vi varit och visat linberedning och därför är det viktigt att de föreningsmedlemmar som gör det rapporterar till styrelsen innan de åtar sig det, så att det dels kan komma på hemsidan och dels att det kommer med i den årliga redovisningen.

Det rör sig om totalt ca 500 timmar som vi hittills har jobbat med Leaderprojektet (EU-finansierat) och sedan säkert lika mycket till, av det som inte omfattas av Leader. Läger vi tillsammans detta rör det sig om ca ett halvt års arbete för en person.

Varför gör vi nu allt detta och varför tar vi på oss att ta hand om detta material?

Materialet är unikt, något motsvarande finns inte någon annanstans. Vilken gåva Skånelin

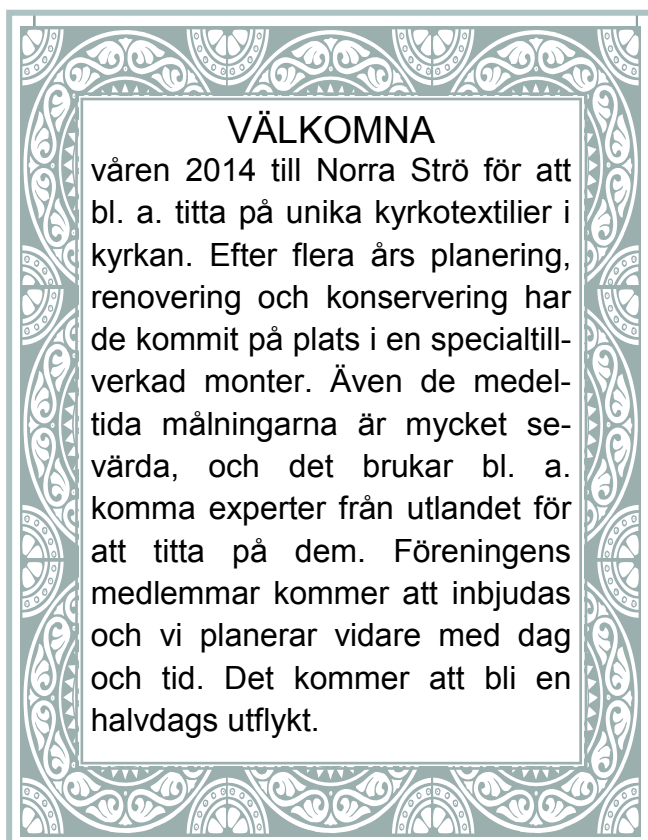
har fått att förvalta. Vi ser det som ett lyft för föreningen där vi kan utvecklas och där nya vinklingar om lin kan komma in. Lin är inte bara textilier, där är även linoljan, som används allt mer till att måla med. Vi har maten. Många gånger har man hört av besökare och åskådare- som sett hur man bereder lin - att de har linfrön på frukostfilen.

En förening måste hela tiden utvecklas, Man kan säga så här, sitter man på en stol då kommer man ingenstans en stol är svår att förflytta, det går mycket lättare med en cykel, då trampar man på och det rör sig hela tiden, det är så en förening skall vara, det skall röra sig hela tiden.

Projekt Leader lider mot sitt slut och vid årsskiftet 2013-2014 skall det var färdigt. Vi kan ju inte ha en avslutning under julhelgen, så den 15 november skall det vara en inofficiell invigning. Men i maj månad 2014 slår vi på stora trumman. **Boka in följande dagar den 10,17 eller 24 maj**, Någon av de dagarna skall vi ha stor invigning av Skånes lincentrum, vi har bokat person eller personer, men de har ännu inte meddelat vilken dag som passar bäst.

Det bästa av allt. Vi har fått en föreningslokal vi kan vistas i, inte bara att bereda lin, utan även som samlingslokal för våra medlemmar, och där vi kan hålla kurser. Men jag måste tillägga. Det har varit mycket jobb

Karin Persson

Linberedning och "Go mad" på "Brydegille" i Sjöbo

Fullsatt matsal och trångt mellan borden var det på järnvägshotellet i Sjöbo vid Liberala förbundets "brydegille" häromkvällen, och inte bara sjöbobor utan också folk från angränsande bygder – Vollsjö, Eriksdal och t.o.m. Frosta härad och Ringsjöbygden - hade infunnit sig.

Hälsade välkommen gjorde polisman Stéen Isaksson, varefter man grep sig an långbordets läckerheter av allt som hör ett riktigt "brydegille" till – bruna bönor och fläsk, rökt korv, hålkakor (upphängda på stång), "spegefläsk", som gästerna själv fick skära, och risgröt med kanel. Således rejäl skånsk mad, som både smakade utmärkt och mätade

Över sommarens linberedning gavs en resumé, och som linets historia genom tiderna talade fru Anna – Margit Nilsson, som också visade praktiskt hur "brågning", skäkning och häckling går till, varefter den som kände sig manad att själv pröva på linberedning fick göra detta. Till sist sjöngs "madavisor", flera stycken och spelmännen gned på fiolerna. Men det bjöds också annan underhållning av förnämligt slag. Hr Ringshagen, Höör, hade lutan med och sjöng sånger av Sjöberg och Evert Taube m.fl. när han inte spelade "enmansteater" och han fick så många applåder att det blev extranummer därtill.

Till fru Anna-Margit Nilsson överlämnades som minnesgåva en thevärmare och blommor, och till Hr Erik Nilsson, på vars mark linodlingen ordnats, överräcktes handdukar i "gåsögonsmönster" jämte blomsterkvast. Till fru Gullstrand, som ställt lokaler till förfogande, överlämnades även blommor, medan till Hr Isaksson överräcktes en bok genom bokhandl. N. Olsson Höör

Även till kaffet blev det musik av spelmännen, och det var gamla polkor och folkmelodier, som man fick höra. Den glada och otvungna samvaron gick således helt i stil med vad som var brukligt på ett riktigt äkta "brydegille".
(*Ystads Allehanda*, 26/11 1954)

Hämtat ur Meddelande från Sveriges Allmänna Linodlarförening årgång 32 1954

Ur **Kristianstadsbladet** 9 sept.2013

” Så kunde skörden gå till förr”
.....Tröskan togs ur bruk 1966 och ägdes en gång i tiden av Åby - Ivetofta - Krogstorps Tröskförening.
- Det var 27 torpare som gick ihop om tröskan så Willy Gustavsson som också var där från Föreningen Byträffen för att demonstrera tröskarbetet i tidsenliga kläder. Tvärs över gården var tre kvinnor från Föreningen Skånelin också sysselsatta med en närapå svunnen tradition, att bereda lin. De visade hur man bråkade, skäktade, häcklade och till sist spann linet.—Det är roligt att visa hur det gick till förr, så en av dem Birgit Bonthron

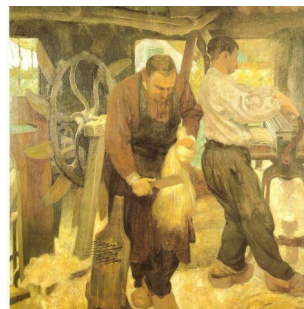

LINAKTIVITETER

November
Hushållnings sällskapets
SKÅNEJUL
Torsdag 21 november kl 13.00 –19.00
Fredag 22 november kl 10.00 -18.00
Lördag 23 november kl 10.00 - 17.00
Söndag 24 november kl 10.00 –17.00
PLATS: Hässleholmsgården

Adress: Hovdalavägen 303
282 35 Hässleholm

Ca 100 utställare och 10 000 besökare varje år!

Vill du bli medlem i Skånelin?

Skånelins syfte är;

- * att sprida information om spånads- och oljelin
- * att vara kontaktorgan för alla linvänner
- * att ge medlemmarna så goda villkor som möjligt vid bråkning och och skäktningsarbeten i föreningens ”Brydestua”

Årsavgiften är 100 kr/ år samt 50 kr för varje övrig familjemedlem som vill vara med i föreningen.

Årsavgiften sätter du in på bankgiro 386—3008

Linfrö finns till salu.

Tre sorters frö finns till salu Natasja, Ilona samt vitblommiga Henryk
Tel. 044-740 36/0703 113 074

Ni hittar vår hemsida på
INTERNET!
www.skanelin.se

Här finns aktuell information och bilder från våra aktiviteter-

Vill du skicka e-post till någon i styrelsen ? Skriv
till: info@skanelin.se